

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BEREGRVARMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

DEBRECENI HELYZET

Irta: Dr. GÖRGEY MÁRTON

Lapunk múlt heti számában ezen a helyen ezzel a címmel igen értékes cikk jelent meg. Az a kérdés volt a cikkben feltéve, hogy Debrecen város sivar képet mutató közéletén lehet-e változtatni, az itt uralkodó lelki válságot meg lehet-e szüntetni, meg lehet-e a lelkekben teremteni a békességet, hogy Debrecen városát jellemző gerinces kuruc szellemet vissza lehessen állítani.

Igyekszik is e kérdésekre a cikk írója választ adni, s megjelöli, hogy — pártállásra való tekintet nélkül — össze kell fogni Debrecen barátait, össze kell fogni Debrecen város gerinces és független polgárságát, meg kell találni a fiatal erőket, vissza kell adni a munkakedvet a félrevonultaknak és enyhíteni kell az eddigi sérelmeket. Minderre pedig meg is van a lehetőség, mert Fáy István főispán eddigi működésének iránya a legjobb reményekre jogosít bennünket.

Az alábbiakban arra igyekszem rámutatni, hogy a lelki válságot megszüntetni s a lelkekből régen eltávozott békességet visszahozni miként volna lehetséges.

Debrecenben a kimúlt élharcos rendszer szomorú emlékéi és kellően el nem ítéltető tatárdulása mély és nagyon is fájdalmas sebeket okozott. Az ismeretlenség homályából előtört gyászvitézék gyűlésvész hada tajtékozó dühvel tört elő szennyes oduiból és az élharcosok irányítása mellett rávetette magát arra a társadalomra, melytől azelőtt csak nem régen azzal a kijelentéssel vált meg a köztiszteltnek és közbecsülésnek örvendő volt főispánja, hogy nyugodtan adja át helyét utódjának, mert egy békés, nyugodt, munkás és minden tekintetben kiváló várost hagy rá. És bár minden egyes politikai pártnak az egyes párttagok szabad akaratelhatározásából keletkezett szabad egyesülésnek kellene lennie, az élharcosoknak az államhatalom sok mindenféle támogatásával erősített irányítása mellett — a legkisebb és legelsettebb városi alkalmazottól kezdve fel egészen a kormányhatalmat képviselő élharcos főispánig, mindenki azon fáradozott, hogy mindenkit beteretljenek a NEP-be. Ugyanazt láthattuk, csak hogy fokozottabb mértékben, mint 1919-ben, azzal a különbséggel, hogy akkor a jelszó „be a veresbe” volt, a megfélemlítés orgiáit űlte, aki ellenszegült, vagy az erőszakos pártszervezéssel szemben ellenvéleményét nyilvánította, azzal könyörtelenül végeztek. Nem vo-

nom kétségbe, hogy talán eredetileg jók és helyesek voltak az elgondolások, de kétségtelen, hogy ezeknek az elgondolásoknak végrehajtására vállalkozó, jól fizetett élharcosok — sokszor személyi bosszútól is fűtve — igyekeztek irgalmatlanul leszámolni mindazokkal, akik vagy utban voltak, vagy pedig az élharcos rendszernek a közre káros és veszélyes voltára hívták fel a figyelmet. Pár magasabb állású közéleti férfiú kihérolásának elretentő hatása alatt, miután sok mindenféle székatura után a talaj már elő volt készítve, megtörték a gerincek, s a Balogh Péter püspöknek és bátor társainak nemzetmentő, nemzetépítő és nemzetfenntartó példája ismeretlen fogalom lett: *Debrecen gerinces kuruc szelleme végleg eltűnt.* — Az élharcos rendszernek segítségére sietett egyik titkos társaság, mely kis kaliberű és kótyagos hidalgóinak az értékes, törzsgyökeresen magyar emberek ellen való agyarkodásról volt ismeretes, s nagy hatalomra téve szert, a besugásban, a tömjénezésben és a magyar emberhez nem méltó arcpirító hajbókolásban rekord eredményeket ért el és természetesen minden kiemelkedőbb magyar ember kihérolása, vagy megaláztatása alkalmá-

val diadalmi tort űlt. Öncélú tagjai közül a szerencsésebbek szolgálataikért olyan állásba jutottak, amilyenre még a legvérmesebb államokban sem mertek gondolni. *Az állásaikból kiemelt, vagy más ként is emberi méltóságukban megalázott és vérgis sértett igaz magyarok pedig irtózatoss sebeikkel járták és járják ma is a magyarságnak szenvedéseitől és megaláztatásoktól teljes kálváriáját!*

Közismert az, hogy a debreceni lélekben áthidalhatatlan, iszonyú szakadék van. A szakadék egyik oldalán vannak a tatárdulás kevés számú cinikus hősei nagy büneiknek szörnyű voltára ráeszmélni kezdő cinkosakkal, a másik oldalon van a megalázott, meghurcult s emberi méltóságában megalázott polgárságnak számlálhatatlan tömege.

Látszólag — a jelenlegi körülmények közt — lehetetlen ezt az áthidalhatatlan szakadékot megszüntetni. Pedig lehetséges! Fáy István főispán itt szerzhet elévülhetetlen érdemeket magának s itt írhatja be nevét kitörölhetetlen betűkkel Debrecen város történetébe.

Jól emlékszünk arra mindnyájan, hogy 1919. szörnyű eseményei után szigorúan felelősségre

vonták mindazokat, akiket hazánknak sir szélére való juttatásában felelősség terhelt. Az egész magyar társadalmat leigazoltatták. En az élharcos rendszer tatárdulását kibatásaiban tartom legalább is olyan károsnak, mint az 1919-ben elkövetett szörnyűségeket. Véleményem szerint az általános igazolás s az ezt követő szigorú felelősségre vonás most se maradhat el. Független bíróság elé kell állítani mindazokat, akiket hazánknak sir szélére való juttatásában felelősség terhelt.

De egyben revízió alá kell venni az élharcos rendszer alatt történt összes kinevezéseket, választásokat és alkalmaztatásokat s vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy milyen titkos erők működtek azoknak létrejöttében. A nem oda valókat könyörtelenül félre kell állítani. Azoknak ügyét pedig, kiket az 1934. I. tc. alapján azért állítottak ki állásaikból, mert az élharcos rendszernek nem voltak fejbőlintó kezes bárányai, elő kell venni s abban a védekezés teljes szabadságának tiszteletben tartása mellett pártatlan eljárás útján kell a végső szót kimondani.

Véleményem szerint csak ilyen körülmények közt szüntethetjük meg Debrecenben a lelki válságot és csak ebben az esetben történhetik meg Debrecenben a lelkeknek régen óhajtott megbékélése.

Az új ref. lelkeszi állások körül

Kérelem presbitertársaimhoz!

A debreceni ref. egyház a közeljövőben 4 lelkeszi állást fog betölteni és pedig a Csapó-kertben, a Nyilas-telepen, a Homok kertben és a központban a püspöki másodlelkészi állást.

Ugy értesültem, hogy ezeket az állásokat a választó közönség melleszével akarják némelyek betölteni. Még csak szó sincs téve ezek részéről arra vonatkozólag, hogy például két állást meghívás, kettőt pedig választás útján töltenék be, hanem mind a négy helyre meghívás lenne. Mindenestre, ha a gyülekezet nagyszámú, pl. $\frac{1}{2}$ része a meghívás mellett állna, helyén is volna az állás illetően leendő betöltése. De nem mindenik kerületben ilyen a hangulat. Epen ellenkező. Továbbá a hívek fizetik az egyházi adót, a hívek filléreiből szerez az egyház ingatlanokat, a hívek vagyonukat áldozzák oda az egyháznak, tem-

plomok, iskolák épülnek az ő adójukból és ugyanakkor nem adatik meg nekik a lehetőség, hogy a nekik kedves lelkeszt megválasszák.

Ami a Nyilas telepet illeti, ott Papp Imre lelkeszt még ma is osztatlan szeretet övezi. Ő nem azért nem fogadta el egy évvel ezelőtt az ottani ideiglenes lelkeszi állást, mert nem akar elfogadni, hanem azért, mert anyagi viszonyaira való tekintettel nem tették neki lehetővé az állás elfogadását.

Esperes urunk meghívásáról is szó van. Mindenestre indokolt volna az esperesi hivatalnak Debrecenbe való beköltöztetése több szempontból. A debreceni egyház nagysága kívánatosá teszi, hogy egyházközségünk egyházmegyévé fejlődjék. Továbbá: helyben laknék az esperes, a felügyeleti és ellenőrzési jogot jobban tudná közvetlen közelségen gyakorolni az

egyházzrészek, az iskolák stb. felett, mint távolról. Csak az a kérdés, hogy melyik az az egyházzrész, amelynek adófizető tagjai, ha nem is egyhangulag, de túlnyomó többségben óhajtják papjuknak az esperest? Ha ez akadályokba ütközik, vagy egyenesen ki van zárva, akkor arra kérem presbitertársaimat, hogy legelemibb jogunkhoz: a választás jogához ragaszkodjunk és fel kell emelni a szavunkat az ellen, hogy félreállítsanak bennünket és olyan valaki küldessék el hozzánk „meghívás” útján, aki a nagy többségnek nem kell, mert a gyülekezetre való ráoktrojlás mindig iszonyatosan megszokta magát bosszulni. De meg a tapintatos eljárásra ott van csak nagy szükség, ahol a napokban lezajlott törvényeségi tárgyalás nagyon szomorú lelki elvadulást tárt elénk.

[Gy] presbiter

Meggyőződésből ?

Azt már nem ?

A szívósan agilis és pozíciójához görcsösen ragaszkodó N.E.P.-főtthkar ur most már az állás nélküli diplomásokra is szemet vetett. Van, ak még hálistennek szűz területek a hon vírányain, ahol tág tér és alkalom nyíl a bellerjes politikához.

Tehát: beszervezni az állás nélküli diplomásokat!

Könnyű és gyönyörű feladat!

Könnyű mert ezt a desperált főmeget a lélek vásárra hajtani úgy szólván nem is kell. Odamegy leg-többbe, ahová hívják, s ahol tisztesség és egzisztenciát remél.

Gyönyörű, mert egy sereg tanult intelligens fiatal ember érett gyűmölcsként pottyán a mindeneiket fel-ölölő N.E.P. szervezet ölébe.

Természetesen „értekezlet” re hív-ták őket össze, mert értekezlet, ta-nácskozás, szövegszerűség nélkül nem megy semmi.

Itt még természetesebben a Főtthkar Úr elnökölt, aki catoi fölény-nyel jelentette ki megnyitójában:

— Aki pedig azért jött ide, mert azt hiszi, hogy ezuton állást fog kapni, az máris mehet!

Hát mit gondol a főtthkar ur?

Ezek a szerencsétlen fiatalok ta-lán azért jelentkeztek felöltetre a N.E.P. né, mert hosszas megfontolás után arra a belátásra jutottak, hogy a 95 pont nélkül nincs boldogság Magyarországon?

Olyan naiv és rövidlátó a főtthkar ur, hogy azt hiszi, hogy ezek a fiatalok, akik féleletüket áttanulták, de még nem izlelték meg a munka ve-reltékével szerzett mindennapi kenyér felséges ízét, azért mentek a N.E.P.-be, hogy beálljanak a főtthkar urat tömiénstör és bámulók közé?

Talán csak... nem az lehetet len... csak nem gondolja a főtthkar ur, hogy meggyőződésből jelentkeztek?

Röhögési ingerünk van...

Azt már nem!

oooooooooooooooooooo

A Független

Kisgazdapártnak szervezési körutja a nádudvari választókerületben

A Független Kisgazdapártnak parlamenti csoportja Gallas Rudolf, Horváth Ferenc, Kun Béla, Mózes Sándor és Rakovszky Tibor vezetése alatt folyó hó 16 án és 17 én végigjárja a nádudvari kerület községeit s minden egyes községben, így Püspökladányban, Nádudvaron, Tetétlenen, Földesen, Egyeken és Tiszacsegén pártértekezletet és ezt követően népgyűlést tart. Saját személyes tapasztalataik révén akarnak a képviselők meggyőződni az itteni állapotról.

A nagyfotosságu értekezletek és népgyűlések előkészítése céljából dr. Hegymegi Kiss Pál és dr. Görgey Márton folyó hó 13 án, vasárnap végigjárják a választókerület községeit és minden előkészületet megtesznek az értekezletek és népgyűlések imponzans lezajlása és sikere érdekében.

Ezuton is felkérjük az egyes községekben meglevő pártszervezeteinket, hogy nevezettek munkájukban szeretettel fogadják és támogassák.

Rövidesen megürül a kemecsei kerület

Az öntözési hivatal elnöki tisztségének az országgyűlési képviselőséggel való összeférhetetlenségét fogja az új törvény kimondani: így Kállay Miklós, a leendő elnök nem lehet képviselő

Az öntözögazdálkodás előmozdításához szükséges intézkedésekről szóló törvényjavaslatot kedden tárgyalta a képviselőház bizottsága. A javaslat gazdasági és műszaki jelentőségét most az öntözési hivatal létesítésével előálló és bennünket tiszántuli szempontból érintő új politikai helyzetről akarunk szólni.

A javaslat vitája során Rassay Károly többek között kifogásolta azt a rendelkezést, amely az öntözési hivatal elnökének állását az országgyűlési képviselőséggel összeférhetetlenségnek nyilvánítja.

— Az öntözési hivatal elnöke — mondotta — széleskörű utalványozási joggal felelős vezetője az öntözési hivatalnak és mint ilyen, alá van vetve a miniszter

felügyeleti, sőt fegyelmi hatáskörének is. Ez az állás tehát összeférhetetlen a képviselőséggel. Hangsúlyozta, hogy nem az öntözési hivatal élére kiszemelt egyén személye ellen van kifogása.

A részletes vita során Ivády Béla indítványozta, hogy mellőzzék annak kimondását, hogy az öntözési hivatal elnöki tisztsége sem összeférhetetlen az országgyűlési képviselőséggel. Darányi Kálmán miniszterelnök a módosításhoz hozzájárult, így a törvény minden valószínűség szerint ebben a formájában fog napvilágot látni.

A kemecsei kerület tehát meg fog ürülni rövidesen, ami komoly feladat elé állítja a független kisgazdapárt szabócsmegeyi körzetét.

Induljon meg tehát a szervezés körülményintő munkája!

Hajduszoboszlói Gyógyfürdő

ma már európai hírű

Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő

Páratlanul eredményes fürdő - ivó - és belelegzőkurák. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78°-os só-, jódos, brómos, hidrocbonatos hévizei táplálják. 3.000 liter forróvíz percenként — Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő igazgatósága

Bealkonyult a kortesígéreteknak — Amerikában

Képviselőjelöltek vigyázat! A be nem váltott ígértet csalás!

Alabama államban, amely tudvalevőleg első az USA-államok abécé-sorrendjében, egy Miller nevű szenátor törvényjavaslatot nyújtott be, amelyben azt kérte, hogy csalás címén vonják felelősségre mindazokat a képviselőket, akik a választási korteshadjárát alkalmával tett ígéréteiket nem váltják be.

Egyelőre még nem fejeget a vesztély, hogy ez az életrevaló javaslat átkerüljön az óceánon hozzánk, azonban már jóelőre figyelmeztetjük a képviselőjelölt urakat, — különösen a kormánypártiakat —, hogy rövidebbre fogják a gyeplőt az eddigi nyaklónélküliség helyett, tegyenek szornnyikát az ígértetek zengő hangu gordnokájára s a bőségszaruból egyenkint adogassák a népbolondító pirulákat

Mert ennek fele se tréfa!

Ugyanis — hogy őszinték legyünk — a nép nem olyan számár, amilyennek a tisztelt képviselőjelölt urak gondolják. A nép már régen tudja, hogy az a játék, amit vele üttek, közönséges csalás, mert még kilencvenkilenc százalékát sem váltották be annak, amit a jelöltek ígérték. De a nép olyan jóindulatú és türelmes, hogy ezen a rut játékon nem ütődött meg. Egyszerűen megszokta.

És ha már ennyire jutottunk, — hogy egy képviselő szenátornak jutott eszébe ennek az erkölcsileg lehetetlen állapotnak az intézmé-

nyes megszüntetése, akkor próbáljunk mi is egy törvényjavaslat-tervezettel előállni.

Egy tyuklépéssel talán előbbrevisszük az ügyet. Tehát:

Törvényjavaslat

a választási korteshadjárak és programbeszéd alkalmával tett ígértetek be nem váltásának üldözése tárgyában

1. §. Aki azon cézzattal, hogy őt országgyűlési képviselőnek megválasszák, többek jelenlétében valaminek adására, vagy elnyerhetésére ígértet tesz és azt egy törvényhozási ciklus alatt be nem váltja, — büntetett követ el, amely büntetést öt évig terjedhető börtönnel és életfogytig tartó hivatalvesztéssel és politikai jogvesztéssel büntetendő.

2. §. A szabadságvesztés időtartama tíz évig terjedhet, ha

- a) a vádlott az általános titkos választójogot;
- b) az adók elengedését;
- c) a földek szétosztását;
- d) a kartellek megszüntetését;
- e) a kerítéseknek kolbászból való fonását és végül
- f) a teiben, vajban való fürdést ígérte.

3. §. Ha a vádlott képviselő a sértett választópolgár állás nélküli diplomás fiának elhelyezést ígért s azt nem váltotta be, tartozik utóbbi részére életfogytiglan havi 200 aranypengő járadékot fizetni.

FIGYELEM!

A „TISZÁNTUL” debreceni szerkesztőségének, kiadóhivatalának és nyomdájának telefonszáma:

21-97

4. § Ha pedig a vádlott képviselő a sértett választópolgár hajadon leányát ígérte férjhez adni a miniszter unokaöccse keresztkomájának örökbe fogadott fiához s ezen ígértet nem váltotta be, így két héten belül (dispenczióval) köteles feleségül venni sértett választópolgár özvegy anyosát, aki bár tul van Rubiconon. — azonban kurta szoknyát és bubifrizurát visel s ha mosolyog, — fé kezével negédesen tartja a fogorát, hogy ki ne essen.

5. § Italmérségi engedélyek be nem váltott ígérte esetén a büntetés hetenként egy napon sötét zárkával, kemény fekhellyel és 3 liter dohos cankóbor kényszermegívásával súlyosbitandó (szófaviz és bicarbóna nélkül).

6. § OFB házhely és FAKSzkölcsön eredménytelen ígértetése esetén a vádlott képviselő részére a temető árkában egy diszír hely és egy hatósági IV. osztályu ingyen temetés soronkívül kiutalandó.

A törvényjavaslat tervezetet ezenel kiadjuk az igazságügyi bizottságnak tanulmányozás és részletes megvitatás céljából. Előadóul dr. kisigéri és nagyigéri Igéressv Benedek urat, a Magyar Földosztó Bank benemváltó osztályának főnökét kérjük fel.

Vertse K. Andor

Eckhardt Tibor Varsóban tárgyal

Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezére, a költségvetési vitában különösen hangsúlyozta, hogy eredményes közép-európai politikát Lengyelország nélkül tartósan elképzelni nem lehet, s ezért a magyar nemzeti közvéleménynek — Lengyelország iránti barátságos érzületét lehetőleg fokozni kell.

Eckhardt Tibor most egy heti tartózkodásra Lengyelországba utazott, hogy azokkal az államférfiakkal, akikkel Genben alkalma volt megismerkednie, eszmecsere folytasson. A kisgazdapárt vezére ezt az utját illetékes helyen be is jelentette.

A salgótarjáni független kisgazdapárti jelölt: Dr. Kézdi Vársárhelyi Béla földbirtokos

Salgótarjánban a Veress Zoltán elhunytával megüresedett mandátumra a független kisgazdapárt helybeli szervezete dr. Kézdi Vársárhelyi Béla földbirtokost jelölte.

HÍREK

— Sok záporosóra van kilátás. A június 13-án kezdődő hét-re Herschel csillagász eleintén gyakori rövid esőt, majd 15-től erős szelet és sok záport jósol. A száz esztendő kalendárium tapasztalatai szerint erősen változó idő várható hirtelen esőkkel.

— Eckhardt Tibor Kőszegen. Eckhardt Tibor június 12-én szombaton Kőszegre érkezik és a kulturpolitika helyzetéről tart előadást.

— Deficittel zárult az áprilisi államháztartás. 1937 április havában az állami közigazgatás kiadása 65.3 millió pengő, bevétele (a kölcsönkezelés bevétele nélkül) 58.6 millió pengő volt, vagyis az állami közigazgatás kiadásai 6.7 millió pengővel haladták meg a bevételeket. A külföldi hitelek pénztárából felvett kölcsönből felezendő beruházásokra áprilisban 0.1 millió pengő fordított.

— Debrecen és Nyiregyháza város vezetősége a városok kongresszusán. A Magyar Városok Országos Szövetsége hétfőn tartotta rendkívüli közgyűlését Budapesten, ötvenhárom város polgármesterének részvételével, akik között Debrecen és Nyiregyháza képviselői is megjelentek. Szendy Károly Budapest polgármesterének megnyitóját Kállay Tibor ny. pénzügyminiszter a városi piacokról Magyar Zoltán egyetemi tanár a közigazgatás és a közönység viszonyáról, Tormay Géza ny. államtitkár pedig az idegenforgalmi propoganda fejlesztéséről beszélt.

— Országos vásárok a Tiszántúlon és a szomszédban. Június 13. Kunhegyes. Június 14. Jászárokszállás, Kunhegyes, Tiszaszentimre. Június 16. Polgár. Június 17. Nyirábrány. Június 18. Csengeter. Június 20. Turkeve. Június 21. Haiduböszörmény. Jászapáti. Tokaj. Június 22. Hortobágyi állatvásár, Tolcsva. Június 23. Kaba. Június 25. Komádi. Június 27. Kisújszállás. Június 28. Mándok.

— Az ítélőtábla leszállította Maizner János szerkesztő büntetését. A múlt évben a Tiszántul egyik számában Maizner János hírlapíró hosszasan foglalkozott azzal az eljárással, mely az ohati bérgazdaság ellen folyt le. A cikkben megemlítette azt is, hogy a kihágási eljárás során hozott ítéletet harmadfokon megsemmisítette a miniszter és súlyos jogszabálysértést állapított meg. A cikk azon kitétele miatt, hogy az ügyben eljáró Bodnár aljegyző, „mint a héjja csapott le a Vásáriak ellen” és „valóságos véstörvényszék” tartott, Maizner János szerkesztő ellen hivatalból üldözendő és sajtó útján elkövetet rágalmazás címen eljárás indult. Az ügyet első fokban a debreceni kir. törvényszék februárban tárgyalta és Maizner János hírlapíró a vádban bűnösnek mondván ki hat heti fogházra ítélte. Felelősség folytán az ügy az ítélőtábla elé került, mely a büntetést három heti fogházra mérsékelte. Dr. Hegyegi Kiss Pál, Maizner János szerkesztő védője, a tábla ítélete ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Nagyszabású gazdanként Debrecenben és Nyiregyházán

A Független Kisgazda Párt legutóbbi képviselő értekezletén Gyene Zsigmond szatmármegyei pártvezetőségi tag szóváltotta a gazdaságok problémáját, különösen is abból a tekintetből, hogy rövidesen már rendelkezéseket ad ki a kormány Javasolta, hogy ezzel a kérdéssel a Független Kisgazda Párt nagyon intenzíven foglalkozék a nyár folyamán, s ne csak bírálatot gyakoroljon, hanem javaslatokat is tegyen.

A Párt képviselői helyesléssel vették ezt tudomásul, s ígéretet tettek a Párt részéről is, hogy a gazdanként ezt a problémát a Párt szempontjából ismertetni fogják.

Mindazok, akik a kérdést égetően fontosnak tartják, elhatározták, hogy Nyiregyházán még július hóban gazda gyűlést tartanak, amely gazda gyűlésen egyrészt szakemberek ismertetik a kérdést, s tesznek javaslatot, másrészt a gazdatársadalom tagjai szólnak hozzá a problémához.

Ezt a gazdagyűlést a „Tiszántul”

szervezősége rendezi Nyiregyházán.

Biró József, Gyene Zsigmond és Csaba István lettek megbízva az értekezlet összehívásával és a szakemberek fölkérésével. Felkérték Horváth Ferenc országgyűlési képviselőt is, hogy a gyűlésnek egyik szónoka legyen.

Meghívják az értekezletre a Tiszántuli Kisgazda szervezeteket, s több neves szakembert kérnek föl, akik a problémával foglalkoznak. Ugyanerről tart előadást az értekezleten Fayer Sándor is. Sőt kiállítás van arra is, hogy idevonatkozóan nagyjelentőségű javaslatok tétetnek.

A debreceni Független Polgári Párt helyiségében július hó 20-án foglalkoznak a gazdanként problémáival. Előadó dr. Mező Kálmán, a kérdés alapos ismerője, s a vitában való részvételre felkéri: Vásáry Lászlót, Kardos Károlyt, Medgyesy Jánost, Nagy Sándort, Sarkady Istvánt, Czeizing Lajost, Erdy Ferencet, Jámbor Ferencet, Öry Istvánt, Deák Istvánt és Hegyegi Kiss Pált.

Bérház, föld, villa, családiház
telek, szőlő és gyümölcsös
vételénél — eladásánál forduljon

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő, M. kir. Földművelésügyi Minisztérium
által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájához

Nyiregyháza, Nyírvizpalota Széchenyi-ut 1 Tel. 601

A frontarcos-elnök legyen frontarcos!

Az a szerény véleményünk, hogy a zeneszakosztályi elnök értsen a zenéhez, az irodalmi társaság elnöke az irodalomhoz, a frontarcosok elnöke pedig olyan férfiu legyen, aki valóban volt is a fronton.

Mert minden hálnak, megbecsülésünk és tiszteletünk a frontarcosoké, de viszont a frontarcosformaruhát csak olyan emberen látjuk szívesen, aki — mint már említettük — valóban volt is a fronton.

Mert nem mindenkin áll az jól. Különösen az olyanokon nem, akik a harcok idején egyenruhában voltak ugyan, de csekély ezer kilométerre a fronttól, túltömött magazínok őrizetében, vagy hívőslókházak parancsnokságában méltán hallgatták az üdülő harci ménék csöndes zab ropogtatását.

Sajnos, sokan lehetnek olyanok, akiket nem illet meg a frontarcos egyenruha viselése, mert a készülő frontarcos törvény is szigorúan meg akarja különböztetni azokat, akik a valóságos tűzvonalon voltak azoktól, akik nem voltak ott.

Ezek lesznek a tűzfrontarcosok. A megkülönböztetésre azért van szükség, mert a kormány is kezdi észrevenni, hogy a frontarcoságnak is megvannak a maga él-

mes és sokszor jogosulatlan élvezői.

— Szinte lehetetlen, de így van.

Nem szívesen irunk erről a témáról, s legjobban szeretnénk, ha a bekövetkező események már eleve tárgyaltanná tennék, hogy ezzel a kérdéssel tovább foglalkozunk.

Reméljük a legjobbakat!

OOOOOOOOOO

— Több latint és kevesebb természettudományt tanul jövőre a debreceni kisdíák. A debreceni szülők körében bizonyára erősen megoszló érzésekkel fogadják azt a hivatalosan is publikált rendelkezést, hogy a jövő tanévtől kezdve gimnáziumaink első osztályos tanterve lényeges módosulásokon megy keresztül. A kultuskormány rendeletére szeptembertől kezdve az elsősöknek hetenkint egy latin órával többet kell tanulniuk, ezzel szemben egészen törlik ebből az osztályból a természetrajzot. Csökkentik ebben az osztályban a számtan anyagát is, — amennyiben a törzszámokkal már nem foglalkoznak. — A tendencia nyilvánvaló; a humanista művelés ismét tért hódít a reáltudományokkal szemben.

Borivás parancsra!

A borfogyasztás fellendítése céljából a balatoni fürdőhelyeken kötelező lesz a menü borral együtt felszolgálni.

Bár parancs, de nem jogfosztás: Muszáj lesz a borfogyasztás.

Kiszónához hosszú lépés: Nagyzónához fröccs, — s ismétlés.

Házmester és kéményseprő: Divatbajon mindakettő.

Kismenühöz félliter: Uj ivásra ingerel.

Nagy menühöz, ugy bizon: Jól pászol a demizson.

Akkor leszel hü honpolgár: Ha a szemed keresztbeáll.

Mert itt rendnek muszáj lenni: Mindenkinek bort kell inni!

IGRIC

Általános érdekű erkölcsi tilalmak az orvosok részére

A Miskolci Orvosi Kamara adott esetek kapcsán a következő általános érdekű határozatokat hozta:

1. A kamara tagja nem léphet be az u. n. „Takarékosság” intézményébe sem akként, hogy az orvos neve a jelzett intézmény cég-hirdető könyvecskéjében fel legyen tüntetve, — de akként sem, ha az orvos nevét nem közli a hirdetőkönyv, csupán annyit, hogy az intézmény irodájában tudható meg. (Pl.: „Fogorvosok”: cím az irodában.)

2. A kamara választmánya etikai vétségnek minősíti, ha az orvos ugyanazon szakképzettőségű orvos rendelőjébe költözködik — az illető orvos tiltakozása dacára — és ott féleven belül gyakorlatot kezd. Amennyiben pedig a rendelő kibérelése magasabb lakbér felajánlása (u. n. „ralicítás”) által történik, — ez az eljárás fegyelmi vétségnek minősül s az orvos ellen a kamara fegyelmi bizottsága az eljárást le fogja folytatni.

3. Előfordul, hogy az orvosok szerződéses kötelezettségeikből kifolyólag más orvosok működési körzetébe behatolnak és ott állandó orvosi rendelőt tartanak fenn. A kamara az orvosoknak szerződésből eredő kötelezettségeit nem kívánja érinteni, azonban meghagyja tagjainak, hogy idegen körzetben fentartott rendelő bejárati ajtaján jól szembe tűnő módon tájékoztassák a közönséget arról, hogy *kizárólag* szerződésük körébe eső betegek (OTI, uradalom, stb.) részére történik rendelés.

Nyomatványok
azonnal készülnek
LAPUNKNYOMDÁJÁBAN

Országos lovasmérkőzés Nyiregyházán

A m. kir. „Hadik András” 4 honv. huszárezred június 27., 28. és 29-én országos lovasmérkőzést rendez Nyiregyházán, amely iránt igen nagy az érdeklődés.

Vasutasok új üdülőtelepe

A Mátravölgy gyöngye

A magyar vasutasságnak ismét egy szép melegségtől áthatott bensőségteljes örömmünnepeyről kapunk értesítést. Vasárnap avatták fel lélekemelő ünnepség keretében a Magyar Állam asutak Takarékos Segélyszövetkezetének mátraházi üdülőtelepét. Az ország minden részéből küldöttségileg képviseltették magukat a vasutasok. Debrecenből dr. Tarián Oszkár tanácsos vezetésével igen sokan vettek részt a ritka szép üneplésben.

A különvonattal érkező vasutasokat az állomáson dr. Puky Árpád, Gyöngyös város népszerű polgármestere üdvözölte, majd a Mavart öt hatalmas és kényelmes autócarán megindult a menet az erdőkkel szegélyezett, kanyargó szerpentín uton a Mátra varázslatosan szép völgyében, melynek enyhe, csipős levegőjének mámoraj életet jelent a pihenni vágyó lelkeknek.

Főnt a magasban hatalmas fensikká kiképzett területen emelkedik egész pompázó szépségében az üdülőtelep, körülveve 400 hold terraszosan kiképzett, százados tölgyekkel beültetett parkkal, tenisz és gyermek játszótérrel, napozó és pihenő terraszokkal. Maga az épület a megtestesült mosolygás és derű. Egyszerű, modern stílus, melyet derűssé tesz a világos tónus s az ablakait és erkélyeit díszítő sok-sok muskálly.

Berendezését modern, kényelmes, de nemes egyszerűséget jellemző izléssel válogatták össze és amelyről mindenki csak az elragadtatás hangján beszélt.

Az ünnepély a magyar imádsággal, a „Hiszekegy” el kezdődött, mely után dr. Magnin Adorján, a telep piciny kápolnájában misét mondott és áldást osztott, majd a kórséta alatt megszentelte a helyiségeket. Ezután dr. Huszovszky Lajos orsz. gyűl. képviselő mondotta el nagyhatású ünnepi beszédét. Az ünnepélyt díszbéd követte, melyen Pagáni Frigyes kormányfőtanácsos elnökiigazgató, akinek feledhetetlen érdemei vannak az üdülőtelep létesítése körül, elhatalmolták a határtalan tisztelet és szeretet minden elképzelhető megnyilatkozásával.

Az üdülőtelep — mint értesülünk — napi penziója igen mérsékelt.

„Adócsirke”

Kínában

A kínai Kwantung tartomány kormányzója a következő adóreformrendeletet adta ki: A tartományi kincstár minden családnak egy husz hong kongi cent értékű csirkét ad, melyet az adóalany büntetés terhével felhizlalni köteles. Az „adócsirkét” akkor kell beszolgáltatni a helybeli adóhivatalhoz, midőn legalább egy dollár értékűre hizlalták fel.

Életbe lépett a gazdasági és rokkantsági kötelező biztosításról szóló törvény

Az életbeléptető rendelet a hivatalos lap ma reggeli száma közli azzal, hogy a törvényben megszabott fizetési kötelezettség első ízben július 1-én áll be.

A kormányzói jogkörre vonatkozó javaslat

Irta: Dr. Hegymegi Kiss Pál

A kormányzói jogkör kiterjesztésének kérdése áll most a politikai események homlokterében és élénken foglalkoztatja a magyar közvéleményt. A javaslat idő előtt publikáltatott s igen nyers alakban a pártokkal való kellő letargyalás és alapos megbeszélés nélkül került a közvélemény elé s okozott e miatt rendkívül nagy riadalmat és aggályt is.

Nem tudjuk, hogyan sikerül a kérdésre nézve pártközi megegyezést létesíteni, pedig a téma olyan, hogy ahhoz másként nyulni nem lehet, mint legalább is a kardinális kérdésekben az összhangnak biztosítása által. Minden törvénynél s különösen az alapvető fontosságú törvényeknél szükséges, hogy a törvény alkotásának oka öszintén elismertessék, ne legyenek rejtett célok, szándékok, minden nagyképűségtől menten tudja a nemzet közvéleménye, hogy a törvény alkotására miért is van szükség. A jelen esetben is a törvényalkotás okainak őszinte elismerése a fontos.

A Független Kisgazdapárt vette fel, hogy a népjogok kiterjesztése, a titkos választójog behozatala, ha aggályok vannak, junktimba hozható kormányzói jogkör esetleg szükségesnek mutakozó rendezésével.

A Darányi-kormány vállalta a titkos választói jog sürgős megvalósítását, kifejezetten hangsúlyozta is e reform és a kormányzói jogkör közötti kapcsolatot. Ezek után leghelyesebb ennek a helyzetnek elismerése s így az államfő és az alkotmány páncába bevonulni akaró nép közötti kölcsönös megegyezés az oka a kormányzói jogkörrel kapcsolatos egyes kérdések rendezésének.

Ha ezt őszintén elismerjük, egész más világításba kerül ez a téma s egészen más alapon kezelhető maga a kérdés is.

Nem ritka dolog a magyar alkotmányban, hogy az államfő és a nemzettagok kölcsönös kötelezettségeit megegyezés alapján rendezzi a törvényhozás. Sok ilyen esetre tudunk rámutatni, kezdve a verszerződéstől, aranybullától mind a mai napig. Valahogy becsületesebb és őszintébb is annak megállapítása, hogy a jogok kiterjesztésével kapcsolatban hazafias aggodalmak, esetleg jogos aggodalmak elkerülése a cél akkor, amikor az államfő jogköre bizonyos tekintetekben újbóli rendezést nyer.

Tehát a kérdés megoldásánál, egész őszintén az igazságnak megfelelőleg azokra az okokra, amelyek folytán ez a javaslat most tapétára került a nemzet és az államfő több mint másfél évtizeden keresztül való harmónikus együttműködése nem tette szükségessé az alkotmányjogi reformot, hanem igenis a dolgozó magyar társadalom politikai szabadságának biztosítása a titkos választójog után.

Meg van itt a junktim. Nem lehet azt letagadni s a nép érdekében ujabbn felelősség hárul a pártokra, hogy ezt a problémát kölcsönös megértéssel és belátással intézzék el. Kár, hogy ezt a javaslatot idő előtt és különös alapos megtárgyalás nélkül és különösen is a titkos választójogról szóló javaslat nélkül hozta a kormány a nemzet közvéleménye elé, mely már hön óhajtja, hogy végre valahára a népjogok rendezése valóra is váljon.

Az ebadó és a védoltás

Az egyszerűen, de logikusan gondolkodó józan polgári ész azt azt hinné, hogy az ebadó és a védoltás összefüggésben állanak. T. i. a polgár fizeti az ebadót, a hatóság pedig védoltja a kutyaállományt a veszeltség ellen. Megvannak hozzá a szakértő közgei és az oltó szériumhoz is negyedáron hozzájuthat.

De mi már hozzászoktunk, hogy a legegyszerűbbnek látszó dolgok is rendkívül bonyolultakká válnak a közigazgatás paragrafusainak utvesztőiben. Most olvassuk például a nyiregyházi hivatalos hirdeményt, amelyben a polgármester felhívja az ebtartó közönséget, hogy ebeiket veszeltség ellen védoltassa s az ezbárlati intézkedésekhez szorosn alkalmazkodják.

Rendben van. Az csak természetes, hogy minden törvénytisztelő polgár alkalmazkodni fog az ezbárlati intézkedésekhez. De hogy még a tetejébe védoltassa is? Ugyan miből? — És ugyan miért fizeti a polgárság az ebadót, ha nem azért, hogy ebből a hatóság fedezze a preventív intézkedések kiadásait?

Nagyon jól tudjuk, hogy ez nem a polgármestereken, se nem az alispánokon mulik, hanem az egész rendszeren. — Az egész korhad, rossz, egészségtelen rendszeren, — amely az ebadót minden másra fordítja — a törvényszerű alakiságok betartásával — csak nem az ebek egészségének védelmére.

Legutóbb egy nyilvános törvényeségi tárgyaláson pertraktáltak, — hogy Debrecenben, — helyesebben Hajdúvármegyében beteg tisztviselőknek utaltak ki kölcsönt, vagy segélyt az ebadó-alapból. Bár minden részvétünk a betegeké, — de mégis engedelmet kérünk, talán egy havi 5—600 pengős jövedelmű tisztviselőnek inkább telik a gyógykezelésre, mint egy szegény kispolgárnak a kutya védelmére.

Amikor az ebadót már keservesen leszurkolta, mert különben ki irtották volna a kutyaút.

Az ebek védoltása elsőrendű közérdek, de ez a hatóságok kötelessége kellene hogy legyen.

Mert jól van, a lelkiismeretes kispolgár még az utolsó pengője árán is védoltatni fogja a kutyaút.

De ismerünk gazdag embereket, akiknek öt házuk van, de inkább szíjjat engednének hasítani a hátukból, semmint ilyen „haszonlanságra” pénzt adjanak.

Tehát ezért is kell a hatóság!

Ha az embereknek megadjuk, ami az embereké, adjuk meg a kutyaúknak is, ami a kutyaúké!

Pláne ha adót is fizetünk értük!

Hajdunánás

rémes éjszakája

Csütörtökre virradó éjszaka hatalmas tűzvész pusztított a közeli Hajdunánás városban. — A város szélén az egyik ház tetőszerkezete kigyuladt és veszeléztette az egész külvárosi részt. Alighogy elmúlt a tűzveszedelem, az álmukból felriadt nánásiak nagy földmorajlásra lettek figyelmesek. Ez a morajlás jó 10 percig tartott, utána pedig 4 földlökés volt érezhető. A lakosság körében óriási pánik támadt s mindenki észrevetlen mehekült ki a szabadba. Eddigi jelentések szerint emberéletben nem esett kár, de a földrengés következtében több ház kéménye összedült.

Feljelentés Rásó István alispán ellen

Jól értesült körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Rásó István Hajdúvármegye alispánja ellen fegyelmifeljelentés futott be Széll József belügyminiszterhez s ez a fegyelmi feljelentés le is érkezett Hajdúvármegyébe.

Nyomtatványait

izléses kivitelben, olcsó áron, azonnal elkészíti a

Deutsch-nyomda

TISZANTUL

Szerkesztősége és kiadóhivatala: DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM NYIREGYHAZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ Nyiregyházi szerkesztő: VERTSE K. ANDOR

Előfizetési ár: Egy évre 6.— pengő

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN Főmunkatársak: Dr. Cörgy Márton, dr Hegymegi Kiss Pál, Jékey László

DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMASA